

ਟਰੰਪ ਖਿਲਾਫ਼ ਇੰਪੀਚਮੈਂਟ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪਾਸ

ਵਾਸਿੰਗਟਨ, 13 ਜਨਵਰੀ (ਪੇਸਟ ਬਿਊਰੋ) : ਬੁਧਵਰ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਡੈਨਲੱਡ ਟਰੰਪ ਖਿਲਾਫ਼ ਇੰਪੀਚਮੈਂਟ ਦਾ ਮਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਾਰੀ ਇੰਪੀਚਮੈਂਟ ਦਾ ਮਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਅਸਿਹਾ ਪਹਿਲਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਾਰੀ ਇੰਪੀਚਮੈਂਟ ਦਾ ਮਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਉਤੇ

ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਾਰੀ ਇੰਪੀਚਮੈਂਟ ਦਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਸਾਹਮਣਾ

ਇੱਥੋਂ ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਅਸਿਹਾ ਕਰਕੇ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਲਈ ਪਿਛੇ ਜਿਥੇ ਹੋਈਆਂ ਚੌਂਠੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਨੁੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਅਪਣੇ ਹੋਈ ਕਰਕੇ ਕੱਢੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅਪਣੇ ਇੰਕ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਭਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਓ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਚੁਣੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਥਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਚੁਣੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਟਰੰਪ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੈਪੀਟਲ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ ਬੈਲੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਭਡ਼ਾ ਹੈ। ਕੈਪੀਟਲ ਪਿਲ ਉੱਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਟਰੰਪ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਰ ਇੰਪੀਚਮੈਂਟ ਉੱਤੇ ਮੇਹਰ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਕੀਤੀ। ਹਾਉਸ ਸਪੀਕਰ ਨੈਸੀ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪੈਲੇਸੀ ਨੇ ਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਬੜੀ ਤੌਰੀਂ ਨਾਲ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਟਰੰਪ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੈਪੀਟਲ ਹਿਲ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ ਬੈਲੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਭਡ਼ਾ ਹੈ। ਕੈਪੀਟਲ ਪਿਲ ਉੱਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਟਰੰਪ ਵਿੱਚੋਂ ਕੈਪੀਟਲ ਨੀਂ ਹੋਰ ਇੰਪੀਚਮੈਂਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ 21 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੇਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਿਨਟਾਰੀਓ, 14 ਜਨਵਰੀ (ਪੇਸਟ ਬਿਊਰੋ) : ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ 21 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਟੈਂਕੋਟੈ, ਪੀਲ, ਯੋਰਕ ਤੇ ਵਿੰਡਸਰ ਐਸੈਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੇ ਇੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਕ ਅੰਦਰੋਂ ਮਾਡਾਬਕ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵੈਕਸੀਨ ਦੀਆਂ 55,000 ਡੋਜ਼ਾਂ ਲਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਇੱਥੋਂ ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ 28 ਦਸੰਬਰ ਵਾਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਵਿੱਚ ਮੈਡਰਨ ਵੈਕਸੀਨ ਦੀਆਂ 53,000 ਡੋਜ਼ਾਂ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਹੋ ਗਿਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਰਿਟਾਈਂਡ ਜਨਰਲ ਰਿੱਕ ਹਿਲੀਅਰ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਦੀ ਵੈਕਸੀਨ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਪ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇੱਥੋਂ ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪੈਲੇਸੀ ਨੇ ਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਵਿੱਚ ਵਿੰਡੀ ਤੋਂ ਘੱਟੇ ਲੁੰਡੀ ਦੀ ਲੱਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਚੁਣੀ ਗਈ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੈਪੀਟਲ ਹਿਲ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ ਬੈਲੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਭਡ਼ਾ ਹੈ। ਕੈਪੀਟਲ ਪਿਲ ਉੱਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਟਰੰਪ ਵਿੱਚੋਂ ਕੈਪੀਟਲ ਦੀ ਇੰਪੀਚਮੈਂਟ ਉੱਤੇ ਮੇਹਰ ਲਈ ਜਾਂ ਕੈਪੀਟਲ ਨੀਂ ਹੋਰ ਇੰਪੀਚਮੈਂਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਲਾਂਗ ਟਰਮ ਕੇਅਰ ਰੈਜੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਇੰਨਟਾਰ

ਅੱਜ ਨਾਮਾ >>

ਹੇਮਾ ਮਾਲਿਨੀ ਜਿੰਦਣ ਸੀ ਚੁਪ ਤੋੜੀ,
ਲੱਗੀ ਵੰਡਣ ਸੀ ਨਵਾਂ ਗਿਆਨ ਭਾਈ।

ਅਥੇ ਨੀਤੀ ਜੋ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆ,
ਉਹਨੂੰ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ਕਿਸਾਨ ਭਾਈ।
ਲਾਗੂ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਦ ਹੋਏਗਾ ਇਹ,
ਵੇਖਿਓ ਹੁੰਦੇ ਕਿਸਾਨ ਧਨਵਾਨ ਭਾਈ।
ਚੰਗਾ ਆਗੂ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਸ਼ਾਂ ਮਿਲਿਆ,
ਜਿਸ ਦੀ ਸੋਚ ਹੈ ਬਹੁਤ ਮਹਾਨ ਭਾਈ।
ਅਗੇ ਸੰਨੀ ਦਿਓਲ ਪਿਆ ਬੁਗ ਫਾਸਿਆ,
ਨਿਕਲੀ ਹੇਮਾ ਵੀ ਭਾਲਣ ਨੂੰ ਭੱਲ ਭਾਈ।
ਰਹਿਦਾ ਚੁਪ ਧਰਮਿਦਰ, ਪਰ ਕੋਝੇ ਨੇ,
ਖੜਕਾਏ ਅਕਲ ਦੇ ਪਏ ਆ ਟੱਲ ਭਾਈ।

ਤੀਸ ਮਾਰ ਖਾਂ

ਸੁਖਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਬਣਾਈ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਭੁਖਿਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦਾ ਅਸਤੀਫਾ

* ਚੁਫੇਰਿਊਂ ਪਏ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਮਾਨ ਨੇ ਬੋਲੀ ਬਦਲੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 14 ਜਨਵਰੀ, (ਪੋਸਟ ਚਿੰਨ੍ਹੇ)- ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕਾਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਇੱਕ ਧੱਤੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭੁਖਿਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਜ ਵੀਰਵਾਰ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਮਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕੋਰਟ ਹੋਣ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਖਤ ਸਟੈਂਡ: ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ
ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ

ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 'ਕੋਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਤਿੰਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਮੈਂਨੂੰ ਮੈਂਬਰੀ ਪ੍ਰਤੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸਾਨ ਅੱਤੇ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਨਾਲ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਟਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅੱਤੇ ਮੈਂ ਹਮਸ਼ਾਂ ਅਪਣੇ ਕਿਸਾਨ ਅੱਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਖੱਡੇਂਗਾ।'

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੁਖਿਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਦ ਕਰ ਚੁਕੇ ਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਖੇਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਤੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਮੁਹੂਰਾ ਕਾਵਦਾਨਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਭ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਜਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੱਜੇ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬੋਲੀ ਬਦਲ ਲਈ ਹੈ।

ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਟਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅੱਤੇ ਮੈਂ ਹਮਸ਼ਾਂ ਅਪਣੇ ਕਿਸਾਨ ਅੱਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਖੱਡੇਂਗਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੁਖਿਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਦ ਕਰ ਚੁਕੇ ਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਖੇਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਤੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਮੁਹੂਰਾ ਕਾਵਦਾਨਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਭ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਜਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੱਜੇ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬੋਲੀ ਬਦਲ ਲਈ ਹੈ।

ਮਹਾਰਾਸਟਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਧਨੰਜਯ ਮੁੰਡੇ ਉੱਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼

ਮੁਬਾਈ, 14 ਜਨਵਰੀ (ਪੋਸਟ ਚਿੰਨ੍ਹੇ)- ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੇ ਮਹਾਰਾਸਟਰ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰੀ ਧਨੰਜਯ ਮੁੰਡੇ ਉੱਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲੈ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਪ੍ਰਲਸ਼ ਨੇ ਸਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅਤਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਸੰਬੰਧ ਸਨ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸੀਵਿਆਂ ਦਾ ਪਿਛਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇਤਾ ਨਾਲ ਮੁੰਬਈ ਪ੍ਰਲਸ਼ ਦੇ ਪਿਛਾ ਹੈ। 37 ਸਾਲ ਦੀ ਉਤਰ ਔਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਵਿਆਂ ਦਾ ਪਿਛਾ ਕਿ ਸੀਵਿਆਂ ਦੀ ਉਤਰ ਸਾਂਝੇਤਾ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਪ੍ਰਲਸ਼ ਨੇ ਸਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮੌਦੀ ਪਰਿਵਾਰੀ ਅੱਤੇ ਮੈਂਬੈਲੋ ਅੱਤੇ ਹੋਰਨ ਵੱਲ ਕਾਵਦਾਨਾਂ ਤੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਮੁਹੂਰਾ ਕਾਵਦਾਨਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਭ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਜਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੱਜੇ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬੋਲੀ ਬਦਲ ਲਈ ਹੈ।

*ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ: ਔਰਤ

ਦੀ ਭੈਣ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਬੰਧ ਸਨ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਸੰਬੰਧ ਸਨ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

37 ਸਾਲ ਦੀ ਉਤਰ ਔਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਵਿਆਂ ਦੀ ਪਿਛਾ ਹੈ। 45 ਸਾਲ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੀਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮੌਦੀ ਪਰਿਵਾਰੀ ਅੱਤੇ ਮੈਂਬੈਲੋ ਅੱਤੇ ਹੋਰਨ ਵੱਲ ਕਾਵਦਾਨਾਂ ਤੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਮੁਹੂਰਾ ਕਾਵਦਾਨਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਭ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਜਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੱਜੇ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬੋਲੀ ਬਦਲ ਲਈ ਹੈ।

ਪਰਵਰਾਨ ਨੇ ਕਿ ਸਾਂਝੇਤਾ ਦੇ ਪਿਛਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬੈਲੋ ਕੀ

ਜਿਸ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਘਾਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੀ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਬਦਲ ਵੀ ਸੋਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦੇ!

ਜਾਇਦਾਰ
ਪੰਨਾ

The image consists of two main parts. On the left is a black and white portrait of Dr. B.R. Ambedkar, an Indian social reformer and the author of the Indian Constitution. He is shown from the chest up, wearing glasses and a striped shirt. On the right is a solid orange rectangular box. Inside this box, the words 'ਜਤਿਦਰ' (Jatidar) and 'ਪੰਨਾ' (Pan) are written in a large, bold, black, sans-serif font.

ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ
ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵੀ ਹੈ, ਇਹ
ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ
ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ
ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਝੰਡਾ-
ਬਰਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਝੰਡਾ-ਬਰਦਾਰੀ
ਦਾ ਜਲੂਸ ਉਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੁੱਲ
ਨਾਲ ਚੁਣੌਟੀ ਗਏ ਇੱਕ ਬੇ-ਸਿਰੇ ਤੇ
ਬੇ-ਸੁਰੇ ਲੀਡਰ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ
ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਦ-
ਦਿਮਾਗ ਬੰਦੇ ਹੱਥ ਕਮਾਨ ਆ ਜਾਣ
ਨਾਲ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਉਸ਼ਟੰਡ ਕੋਈ
ਵਿਗਤਿਆ ਆਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ,
ਉਸ ਦਾ ਰਾਹ ਰੋਕ ਸਕਣਾ
ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਵੱਸ ਦਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

ਮੈਂ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ
ਕਦੇ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ
ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ‘ਇੱਕ ਵੰਜਾ ਗਧੇ
ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਜਾ ਘੋੜਿਆਂ ਉੱਤੇ
ਰਾਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਜਿੱਤ ਲੈਂਦੇ
ਹਨ’, ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦਾ
ਤਜਰਬਾ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ
ਅਜੋਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ ਮਾੜੀ ਨੀਤਾਂ
ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਆਪੋ ਵਿੱਚ ਅੱਖ ਮਿਲਾ
ਲੈਣ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਸਭ ਦੀ ਭੁਅਾਂਟਣੀ
ਭੰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਈ
ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਚੁਣੌਟੀ ਹੋਏ
ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਨੰਗੀ-ਚਿੱਟੀ ਖਰੀਦੋ-
ਫਰੋਖਤ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਏਦਾਂ ਦੀ
ਸੌਂਦੇਬਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਨਾਮ

A political cartoon depicting a massive crowd of people from behind, all holding up their middle fingers towards the viewer. The background features radiating yellow lines, suggesting a sun or a fire.

ਦੱਲ ਦ ਲਕਾ ਨੂੰ ਹੁਸ਼ ਲੁਟਾਵ ਦਾ
ਦੌਲਤ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਹਵਸ ਦੀ
ਬਲੀ ਚਾੜ੍ਹਨ ਤੁਰ ਪਵੇ ਤਾਂ
ਲੋਕਤੰਤਰ ਉਸ ਆਗੂ ਨੂੰ ਇਸ
ਕੰਮ ਤੋਂ ਵਰਜਣ ਜੋਗਾ ਨਹੀਂ
ਲੱਭਦਾ। ਲੀਡਰ ਕੋਲ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ
ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ
ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਬਹੁ-
ਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਵਕੂਫ ਬਣਾ ਕੇ
ਜਿੱਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਧੇਸਾ ਖਰਚ ਕਰ ਕੇ
ਬਣਾਈ ਹੈ, ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਚੁਣਿਆ
ਗਿਆ ਹਾਕਮ ਵੀ ਆਪਣੀ ਆਈ
ਉੱਤੇ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਿਰੇ ਦੇ
ਬੇਰਹਿਮ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਪਾ
ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਵਕਤਾਂ ਵਿੱਚ
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨੀ ਲਹਿਰ ਦਾ
ਜਿਹੜਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ,
ਉਹ ਬੇਰਹਿਮ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਏਸੇ
ਨੀਤੀ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ
ਵੱਡੇ ਘਰਾਇਆਂ ਦੀ ਖਿਦਮਤ ਕਰਨ
ਲਈ ਲੱਖਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਹੋਣੀ ਨਾਲ
ਖ਼ਿਲਵਾੜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ
ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਇਸ ਵੇਲੇ ਜਿਹੜੀ
ਲੜਾਈ ਲੜਦਾ ਪਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ
ਦੇ ਅੱਜ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਦੀ ਅਗਲੀ
ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਹੈ
ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੱਥਾ ਉਸ ਹਾਕਮ
ਨਾਲ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਖੁਦ ਤਾਂ

ਲਕਾ ਨੂੰ ਹੁਠਾਰ ਮਿਠੁ ਭਾਸੁਣ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਵੇਲੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅੱਗੋਂ ਪਿੱਛੋਂ
ਆਪਣੇ ਏਲਚੀਆਂ ਅਤੇ ਪਿਆਦਿਆਂ
ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਤਾਰੀਜੀ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਦਾ
ਹੈ। ਲੀਡਰ ਦੇ ਕੋਲ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ
ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ
ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਲੀ ਧਾਰਮਿਕ ਬਹੁ-
ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ
ਦਾਅ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ
ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਇਸ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ
ਫਾਇਦਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ
ਮਸੂਕਲ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਝੂਠ ਵੀ
ਬੋਲੀ ਜਾਵੇ, ਅਸਲੋਂ ਫੇਕੇ ਦਾਅਵੇ
ਕਰਦਾ ਰਹੇ, ਤਦ ਵੀ ਇੱਕ ਖਾਸ
ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦਾ
ਸਹਾਗ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜ ਕਰੀ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ
ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਦੋ-ਚਾਰ ਵੱਡੇ
ਘਰਾਇਆਂ ਦੀ ਖਿਦਮਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ
ਲਈ ਰੱਖੇਗਾ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲੋਕਤੰਤਰ
ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ
ਸਰਬ ਉੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣ ਦਾ ਝੰਡਾ
ਚੁਕਿਆ ਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ
ਲੀਹੇ ਪਾਇਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ
ਸੁਫਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੋਣਾ
ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ
ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਓਦੋਂ ਲੋਕਤੰਤਰ
ਵਿੱਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋਵ-

ਗਾ! ਅਜ ਹੁਣੋਂ ਰੁਕੋਹਾ ਹਾ
ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ‘ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ, ਲੋਕਾਂ
ਲਈ, ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ’ ਚਲਾਇਆ
ਜਾਂਦਾ ਰਾਜ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ
ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚਲੀ ਸੋਚਣੀ ਹੈ,
ਜਿਸ ਦੀ ਝਲਕ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ
ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਤਾ
ਨਹੀਂ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
ਜਿਹਾਂ ਦਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ
ਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਦਬਾਅ ਅਦਾਲਤੀ
ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਸਾਫ ਵੇਖਿਆ
ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ
ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕਹਿਣ ਲਈ
ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,
ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਲੋਕਤੰਤਰ
ਆਖਣਾ ਕਿਸੇ ਹਕੀਕੀ ਲੋਕਤੰਤਰ
ਦੀ ਹਸਤੀ ਚਿਤਾਉਣ ਵਾਂਗ
ਜਾਪਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ
ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਣੇ
ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਸਿਰ ਮੁੜ-ਮੁੜ
ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ‘ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ
ਉੱਤੇ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ’ ਕਹਿਣ ਤੋਂ
ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ
ਵਿੱਚੋਂ ਕਦੇ ਕੋਈ ਇਹ ਸੋਚਦਾ
ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੇ
ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਦਲ
ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪਾਉਣ
ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਹੇ ਲੋਕ -ਕਰਣ ਸਾਪਰ

ਇਕ ਗੱਲ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਸਵੇਰੇ ਤੁਸੀਂ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਲਮ ਨਵੀਸ਼ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਆਪਣੀਆਂ ਇੰਡ੍ਹਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖਹਿਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਡਰ ਤੇ ਸੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਹੜੇ ਜਿਹਾ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਆਸ-ਅਰਾਈਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹਨ। ਪੈਰ, ਮੈਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣ ਲਈ ਟਿੱਤ੍ਰੂ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧਭਾਸ਼ਾ ਗੱਲ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਾਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਅਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਆਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕ ਲੋਕ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਹੋ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚੱਲੋ ਇਸ ਸਾਲ ਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਸੱਕ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਪੁਰਾਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਵੱਖਰਾ ਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤਾਂ 'ਚ ਕਾਫੀ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਜਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੋਕ ਹਾਂ। ਇਹੀ ਮੇਰਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੱਦੀ ਹੈ।

ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਖਿੜਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਕੁਦਰਤੀ ਝੁਕਾਅ ਮਰਦਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਕਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੇਲੇ ਲਾਉਣ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁੰਦਰ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲੁ ਚੁੰਮਣ ਦਾ ਸੀ। ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਣਾ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸੁਭਵਿਕ ਸੀ ਅਤੇ ਨਮਸਤੇ ਕਰਨਾ ਘੱਟ, ਪਰ ਕੋਰੇਨਾ ਵਾਇਰਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਗੱਲੁਂ ਉਤੇ ਹੱਥ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਮਸਤੇ ਕਰਨਾ ਮੇਰਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਗਰੀਬਿਗ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕੁਝ ਚੁੰਬਨ

ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।
ਇਕ ਵੱਡੀ ਚਿਤਾ ਸਾਡੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਸੀ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਜਾਂ ਸੀਰੀਅਲ ਜੋ ਸੈਂ ਏਖੇ, ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਨੋਰੰਜਕ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਨਿਸਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਆਨ ਵਧਾਉ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਲ-

ਜਲ੍ਹਲ ਹੈ।
ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਖੁਦ ਦਾ ਆਦੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ
ਕੀਤਾ। ਨਵੇਂ ਵਿਚ ਵੀ ਘੱਟ ਰੁਚੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਸੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੰਪਨੀ ਲੈਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ।

ਖੜ ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਚੁੱਪ ਅਤੇ ਇਕੱਲਪਣ ਅੱਜ ਡਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਬੋਡ੍ਰਾ ਭੇਤ੍ਰਾ ਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹਾਂ।

ਕੁਝ ਲਾਕਡਾਊਨ ਦਿਆ ਆਦਤਾ ਮਰ ਚ ਅਜ ਵਾ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਕ ਰਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਜੂਮ ਬਾਰਬਰ ਸਪ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਜੂਮ ਕਾਕਟਰ ਲਾਜ 'ਚ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਾਂਗਾ। ਕਿਸੇ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਡਰਿੱਕ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਫਸਣ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਾਪਸੰਦ ਕਰ ਦੇਣ। ਸਾਨੂੰ ਹੋਮ

ਡਿਲਵਰੀ ਨੂੰ ਭੁਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਕੋਈ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸ਼ਾਪਿਗ ਲਈ ਬਾਹਰ ਕਿਉਂ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦ ਕਿ ਇੱਕ ਫੋਨ ਕਾਲ ਅਤੇ ਕੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਦਹਿਲੀਤੀ 'ਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਵੇਗੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਚਾਰੁੰਦੇ ਹੋ। ਇਮਾਨਦਾਰ ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਅੰਦਰਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਘਬਰਾਹਟ ਦੇ ਨਾਲ 2021 'ਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਪਰਤਣ ਨਾਲ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਮੈਂ ਸੱਕ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਗਿੱਛ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਮੁਬਾਰਕ ਹੋਵੇ।

ਮਾਂ ਵਰਗਾ ਘਣਛਾਵਾਂ ਬੂਟਾ ਲੱਭਿਆਂ ਵੀ ਨਾ ਲੱਭਦਾ। ਅੱਜ ਬੈਠਿਆਂ-ਬੈਠਿਆਂ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਯਾਦ ਕਰ ਕੇ ਮਨ ਭਰ ਆਇਆ। ਵੈਸੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਮਾਂ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਚੀਸ ਜਿਹੀ ਉਠਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਲ ਤੁਡਦ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ। ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਮਾਂ ਵਿਹੁਣੇ ਹੋਇਆਂ ਨੂੰ 13-14 ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, (ਤਿੰਨ ਜਨਵਰੀ 2007 ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਰੁਖਸਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾ ਵੀ ਕੈਂਸਰ ਵਰਗੀ ਨਾਮੁਰਦ ਬਿਸਾਰੀ ਕਾਰਨ ਗੁਜਰ ਗਏ।) ਕੋਈ ਦਿਨ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੈਂ ਮਾਂ (ਆਨ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਸੀ) ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਡਲੀ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਕੱਲੀ ਐਲਾਦ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੇ ਤਿੰਨੇ ਵੱਡੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾ ਸੀ। ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਵੱਡੇ ਝਿੜਕਣਾ ਤਾਂ ਦੌੜ ਕੇ ਪਾਪਾ ਜਾ ਵਡਨਾ। ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਵੱਧ ਝਿੜਕਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਹਨ, ਝਿੜਕਾਂ ਵੀ ਪੜਾਈ ਪੱਧਰ

ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਸੱਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕ— ਕ੍ਰਾਂਤੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਸੰਭਵ

-દાયક અરડ

ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਵਿਸ਼ਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ। 1990 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਖਾਮੇ ਉਪਰੰਤ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵੱਲ ਵਧਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਦੱਸੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀਆਂ ਵੱਕਾਰੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹਾਂ ਦੀ ਚਾਲ ਸਾਫ਼ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਭਾਰਤ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ। ਸਵੀਡਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਸਥਾ ਵੀ-ਡੇਮ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਖਾਦੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ-ਵਿਵਸਥਾ ਵੱਲ ਵਧਣ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੇਸ਼ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਉਦਾਰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਵਿੱਚ 179 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ 90ਵਾਂ ਸਥਾਨ ਮਿਲਿਆ, ਜਦ ਕਿ ਗੁਆਂਦੀ ਦੇਸ਼ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ 70ਵੇਂ ਅਤੇ 72ਵੇਂ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਲ 2019 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਸੰਖਿਤੀ ਉੱਤੇ ਜਨਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਇਕਾਨੋਮਿਸਟ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ 10ਵਾਂ ਸਥਾਨ ਗੁਆ ਕੇ 51ਵੇਂ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਜਾ ਪੁੱਗਾ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਸੰਖਿਤੀ ਬਾਰੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। 2018 ਵਿੱਚ ਭੀਮਾ-ਗੋਰੇਗਾਂਵ ਹਿੱਸਾ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੁੜ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਘਾਣ ਉੱਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ: ‘ਅਸਹਿਮਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਸੇਫਟੀ ਵਾਲਵ ਹੈ।’ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੇਫਟੀ ਵਾਲਵ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਾਲ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਆਖਾਦੀ ਦਾ ਲਗਤਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਘਾਣ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਉਦਾਰ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿਵਸਥਾ ਵੱਲ ਧੱਕੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ?

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਹੁੰਧ ਦੇਸ਼ਪਰੋਹ, ਮਾਣਹਾਨੀ ਤੇ ਹੋਤਿਆ ਦੇ ਮਾਸਲੇ ਵਧਣੇ ਚਿੰਤਾ ਜਨਕ ਹਨ। ਗੁੜ੍ਹਾ ਚੋਣ ਮੁਕਾਬਲਾ ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਜ਼ਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਅਜਾਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਦਫ਼ਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। 1989 ਤੋਂ 2019 ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਵਿਆਕਰਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੂਲ ਵਿਵਸਥਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ। 2019 ਨੂੰ ਇਸ ਪਤਾਅ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਖਾਇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਕਈ ਨੇਤਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਖੁਦ ਤੋਂ ਉਲਟ ਜਾਂ ਵੱਖਰੀ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਮੰਨੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਸਾਨ ਲਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਨਤਾ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦਾ ਨਾਹ ਪੱਖੀ ਅਕਸ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਸਮਰਥਕ ਇਹ ਮੰਨ ਤੋਂ ਸਾਫ ਇਨਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿੱਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸੱਤਾ ਉੱਤੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਸੋਚ ਪੱਤਾਵੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਾਲ 2020 ਦੇ ਮਾਨਸੂਨ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਰੋਨਾ ਸੰਕਟ ਵੇਲੇ ਤਿੰਨ ਨਵੇਂ ਖੇਤੀਬਾਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਨ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰ ਕੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾਲ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕੋਰਨਾ ਦੀ ਆਡੀ ਵਿੱਚ ਸਰਦ ਰੁੱਤ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨੀ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਪੱਖ ਤੋਂ ਕਿਨਾ ਸਹੀ ਹੈ? ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੁਝਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਘਾਂ ਕੀ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਸੋਚ ਦਾ ਸਥੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਸੰਵਿਧਾਨ, ਸੰਸਥਾਗਤ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਨਿਯਮ ਦਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਵਸਥਾ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੋਵਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਯੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸੱਤਾਧਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਉੱਤੇ ਤੁਰੰਤ ਸੁਣਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ 60 ਜ਼ਾਰੀ ਕੇਸ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਲਈ ਪੈਂਡਿਗ ਹਨ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ 550 ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹੈਬੀਆਸ ਕਾਰਪਸ ਰਿਟਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਬਾਂਦ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ਤਾ, ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ, ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੀ ਏ ਏ) ਦੇ ਵਿਹੁੰਧ 140 ਰਿਟਾਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਅਜੇ ਵੇਖਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਨ।

ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਖਿਆਂ ਹੀ ਤੰਤ੍ਰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੋਕ ਆਧਾਰ ਸੁੰਗਤ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਂ ਅਤਜ਼ਕਲੁ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਘੱਟ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨੇਤਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅੱਤਾਦੀ ਵਿਸ਼ਕ, ਵੱਖਵਾਦੀ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ਧੋਰੀ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਸਿਆਸੀ, ਸਮਾਜਕ ਵੱਖਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਵਖਰੇਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਦੋਲਨ ਬਤੇ ਜ਼ਾਲਮਾਨਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਲੋਕ ਸਮਰਥਨ ਦਾ ਇਹ ਦੂਸਰਾ ਪੱਖ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਵੱਖਰੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥ ਲਿਡਰਸਿਪ ਦੀ ਘਾਟ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਲੋਕਤੰਤਰ ਸਿਆਸੀ ਸੱਤਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਹੋਵੇਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਦਾ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਧੀਨ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਸੱਤਾ ਦਾ ਉਦੈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਸ਼ਕਤੀਵੀਣ, ਵਿਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਦਖਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸੱਤਾ ਦੇ ਸਰੋਤ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੱਤਾ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਮੂਲ ਲੋਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ, ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਸੱਤਾ ਦੇ ਵਿਹੁੰਧ ਲੋਕ ਵਿੱਚਰੋਹ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਕ੍ਰਾਂਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੰਭਵ ਹਨ। ਸੋਚਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਅਮਨ ਦਾ ਯੈਰਾਇ ਦਿਦਾ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲਾਂਘਾ

ਨਾਨਕ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਕਰ ਗਈ। 9 ਨਵੰਬਰ 2019 ਦਾ ਦਿਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕਰ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਬੇਹਦ ਖਾਸ ਦਿਨ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਦਿਨ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਸੁਫਣੇ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਬਦਲਦਾ ਦੇਖਿਆ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਨਾਬ ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ ਦੀ ਇਸ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸਲਾਹਿਆ। ਅੱਜ ਵੀ ਸਿੱਖ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇੱਲ ਵਿੱਚੋਂ ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਹੀ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਯਾਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਤੈਨਾਤ ਬੀਬੀ ਪੂਰੇ ਕੌਰ ਅਤੇ ਅਦਲੀਪ ਕੌਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿ ਕੇ ਸੁਆਗਤ ਕਰਨੀਆਂ ਪਿਲ੍ਹੀਆਂ ਨਾਨਕ ਦਿਨ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਦੇ ਸਸਕਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਹੈਡ ਕ੍ਰਾਂਚੀ ਗਿਆਨੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਬਾਬੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਦਸਦੇ ਹਨ ਕਿਵੇਂ ਇਹ ਪਿਛਲੇ 25 ਸਾਲ ਤੋਂ ਇਸ ਸਥਾਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਥੇ ਜੰਗਲ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਪਰਿਵੇਸ਼ ਹੀ ਇਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀ ਚਹਿਰਾਹਟ ਹੀ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਭਾਰਤੀ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਘੁਲ-ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਆਏ ਯਾਤਰੂ ਇਕ ਢੂੰਜੇ ਨਾਲ ਸੈਲਫੀਆਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਖ ਕੇ ਲਗਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਦੋ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਹਨ। ਇਉਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਪਰਵਾਰ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ-ਸੁਖ ਸਾਝੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ।

ਬੀਬੀਆਂ ਦਰਸ਼ਨੀ ਡਿਊਂਦੀ 'ਤੇ ਖੜੋ
 ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ
 ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ
 ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ
 ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਂਦੀਆਂ ਹਨ।
 ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ
 ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੀ ਮਜ਼ਾਰ ਹੈ।
 ਇਹ ਧਰਮ ਦੀ ਖੁਬਸੂਰਤੀ ਹੈ ਜਾਂ
 ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣ
 ਦੀ ਗਲ, ਸਿੱਖ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਜਾਂ
 ਫਿਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਬੇ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ
 ਆਈਆਂ ਬੁਰਕਾਧਾਰੀ ਔਰਤਾਂ ਤੇ
 ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਪਸੋ ਵੱਲੋਂ
 ਗਈਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਬੜੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ
 ਦੇਖ ਕੇ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਕਿ
 ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਆਪਣਾ ਵਿਰਸਾ ਸੰਭਾਲ
 ਕੇ ਰਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ਼ਾਮ ਹੋਣ ਤਕ
 ਯਾਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ
 ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ
 ਉਥੇ ਜੋ ਕਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਉਹ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ
 ਰੁਕਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਕਰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਜਿਆਦਾ ਕਰਦੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਰੋ, ਤੁਸੀਂ ਆਉਣਾ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿਤਾ, ਪਰ ਸੀ। ਤੁਲਮੁੜ੍ਹੀ ਲੱਗ ਜਾਣੀ ਕਿ ਝਾਬੀ ਕਿੱਥੋਂ

ਦਫਤਰ ਜਾਣ ਲਈ ਸਵੇਰੇ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਨਿੱਖੁ ਪਾਣੀ ਬਣਾ ਕੇ ਦੇਣਾ। ਫੇਰ
ਕਹਿਣਾ, ਉਠ, ਅਖਬਾਰ ਵੀ ਆ ਗਈ ਏ,
ਪੜ੍ਹ ਲੈ ਤੇ ਦਫਤਰ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾ।
ਮੈਨੂੰ ਦਫਤਰ ਭੇਜਣਾ ਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਮੈਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਨੂੰ
ਦੇਖਣਾ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਅਤੇ
ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਆਉਣ ਦਾ
ਟਾਈਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਭੈਣ
ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਦੋਂ
ਵੀ ਘਰ ਆਈਏ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਝਾਈ ਸਾਨੂੰ
ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਸੋ। ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਝਾਈ ਨੇ

ਤੁਲੁਮਛਾ ਜਨ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਤੁਟ ਕਿਥੇ
ਗਈ ਏ। ਜਦੋਂ ਝਾਈ ਨੇ ਘਰ ਆਉਣਾ ਤਾਂ
ਅਸੀਂ ਪੁੱਛਣਾ। ਝਾਈ ਨੇ ਕਹਿਣਾ, “ਇਥੇ
ਗੀ ਸੀ, ਕਿਤੇ ਮਰ ਨਹੀਂ ਗਈ ਸੀ”। ਇਹ
ਸੁਣ ਕੇ ਦਿਲ ਕੰਬ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਝਾਈ ਇਹ
ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੀ ਏ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ
ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਗਿਆਂ ਐਨਾ ਸਮੇਂ ਗੁਜਰ ਗਿਆ
ਹੈ, ਸਾਡਾ ਦਿਲ ਅੱਜ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਦਾ ਹੈ।
ਦਿਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਦਾ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ
ਸਾਡੇ ਕੌਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਵੀ
ਜਾਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਭਰਾ-
ਭਰਾਈਆਂ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ; ਦੀਚੀ ਆਇਆ

ਉਹੂ ਉੱਥੇ ਕਾ ਚੌਥਾ, ਹੱਦ ਬਹੁ ਮਾਨਦੇ ਤ
ਅੱਗੋਂ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਅਤੇ ਮਨ
ਪਸੀਜ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਰਾ ਛੋਟੇ ਨੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ
ਅੱਗੇ ਅੱਖੋਂ ਭਰ ਆਉਣ ਤਾਂ ਉਹ ਸੋਚਣਗੇ ਕਿ
ਭੈਣ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਨੀ ਕੁ ਦੁਖੀ ਏ।

ਇਹ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲੱਗਿਆਂ ਮਨ ਬੜਾ
ਭਾਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਏ। ਯਾਦਾਂ ਬਹੁਤ ਨੇ, ਪਰ
ਲਿਖਣ ਲਈ ਹਿੰਮਤ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ
ਲੜਾਂ ਲਿਖਣ ਲੱਗਿਆਂ ਵੀ ਹੰਡ੍ਹੂ ਰੁਕਣ ਦਾ
ਨਾਂਅ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੇ। ਮਨ ਤਾਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬੱਸ
ਇਹੀ ਆਖਦੈ— ‘ਕਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬੋਲ ਨੀਂ ਮਾਣੋਂ,
ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਧੀ ਨਾਲ ਫੋਲ ਨੀ ਮਾਣੋਂ’।

ਮਾਂ ਦੀ ਯਾਦ

ਲਈ ਕਿ ਕੁਝੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਘਰੇਲੂ
ਕੰਮ ਵੀ ਆਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਚੁਨੀ ਨਾਲ
ਸਿਰ ਢੱਕ ਕੇ ਰੱਖਣਾ, ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਵੇਲੇ ਵੀ
ਚੁਨੀ ਸਿਰ ਉਤੇ ਲੈ ਕੇ ਬੈਠਣਾ। ਮੈਨੂੰ ਸਿਰ
ਤੇ ਚੁਨੀ ਲੈਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਲੱਗਦਾ। ਜੇ ਮੈਂ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਬੈਠਣਾ ਤਾਂ ਮਾਂ ਨੇ
ਕਹਿਣਾ, ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੁਨੀ ਲੈ-ਲੈ। ਮੈਂ ਬਿਛ
ਜਾਣਾ ਤਾਂ ਪਾਪਾ ਨੇ ਝਾਈ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਜਾਂ
ਉਹਨੂੰ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਲੈਣ ਦੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਚੁਨੀ
ਦਿਵਾ ਲੈ। ਮਾਂ (ਝਾਈ) ਨੇ ਭੱਟ ਕਹਿਣਾ,
“ਪਿਤ ਦੇ ਜੜਾ ਸੈਥਿਂ ਨੂੰ ਕੱਲ ਨੂੰ ਸਿਸਾਕੇ
ਘਰ ਵੀ ਜਾਣਾ ਏ, ਉਥੇ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣੇਗੀ
ਬਿਗਾਲਿਆਂ ਤੋਂ।”
ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ
ਘਰ ਤੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਕੰਡਾ
ਸਾਂ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਨਵੀਂ-ਨਵੀਂ ਨੌਕਰੀ ਲੱਗੇ
(ਨੌਕਰੀ ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੀ) ਤਾਂ ਮਾਂ ਟੂ
ਬਹੁਤ ਚਾਅ ਚਤੁੰਡਾ, ਮਾਂ ਨੇ ਹੀ ਮੇਰਾ
ਟਿਫਨ ਪੈਕ ਕਰਨਾ, ਮੇਰੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੀਆਂ
ਭੈਣਾਂ ਵੀ ਸਨ, ਦੋਵੇਂ ਵਿਆਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ
ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਮਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਲਡ ਮੇਰੇ
ਤਾਪਦੇ ਸੀ। ਕੁਝਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਵਿਆਹ

**Other Realtors only Promise
But JAG AUJLA SOLD YOUR HOME WITH
GUARANTEE**

JAG AUJLA
REAL ESTATE BROKER

416-371-7777
j.aujla@rogers.com www.jagaujla.com

RE/MAX
Realty Specialist Inc., Brokerage
(Independently Owned and Operated)
Off: 905-456-3232
www.BramptonTopRelator.com

CALEDON

BRAND NEW HOUSE

**Advertisement
GUARANTEED
TILL SOLD**

**1%
Ranked
Top
Broker**

**Call For a Quick
& Free
Home Evaluation**
www.BramptonQuickHomeEvaluation.com

****2016, 2015, 2014, 2013 **(2009, 2008)
2012, 2011, 2010)**RE/MAX International** (2010) (2014)**

Based on Commissions earned

**ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ
ਲਿਸਟਿੰਗਾਂ (Listings)
ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ**

FOR SALE

\$1,399,999
CASTLEMORE/GOREWAY

ਬਾਬੇਪਟਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੋਹਣਾ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਸੂਬਾਂ 3500-5000 ਵਰਗ ਮੀਟਰ
ਲੈਟਰਮ, ਮੇਨ ਫਲੋਰ ਤੋਂ 9 ਫਲੋਰ ਦੀ ਸੀਰਿਜ਼, ਫਾਰਮਲ ਸਿੰਘਿੰਗ, ਡਾਕਿੰਗ ਅਤੇ
ਫੈਸ਼ਨ ਰੂਮ, ਮੇਨ ਫਲੋਰ ਤੋਂ ਡੈਨ, ਏਲਾਈਡ ਕਿਚਨ ਅਤੇ ਗਰੇਨੇਟਰ ਕਵੀਟਰ ਟਾਪ,
2 ਫਲੋਰ, 2 ਸੱਥੋਪ, 1 ਡਿਸਾਵਰ, ਬੈਂਕੇ ਪੇਟ ਲਈ ਮੇਨ ਫਲੋਰ ਤੋਂ ਵਾਸਰ ਅਤੇ
ਕੁਨ੍ਝੀਆਂ 4 ਲਈ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਈ ਕੁਨ੍ਝੀਆਂ। ਸਾਲੀਆਂ ਸਾਲਾਨਾ ਦੇ ਜ਼ੋਂ

FOR SALE

\$1,449,995
COTTRELLE/HWY50

ਲਗਭਗ 3500 ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਵਿਚ ਬਾਟਿਆਂ 4+2
ਬੈਂਡਰੂਮ ਅਤੇ 5 ਵਾਸਰੂਮ, 10 ਫੁੱਟ ਸੀਲਿੰਗ, 2
ਬੈਂਡਰੂਮ ਦੀ ਵਿਨਿਸਿਡ ਵਾਕਾਓਾਊਟ ਬੋਸਮੇਟ 9 ਫੁੱਟ
ਦੀ ਸੀਲਿੰਗ ਨਾਲ, ਵੱਖਰੀ ਲਾਉਂਡਰੀ, ਬਿਲਟ ਇਨ
ਅਪਲਾਈਸਮ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਿਚਨ, ਗਰੇਨਾਈਟ ਕਾਵੀਟਰ,
ਸੈਟਰ ਅਈਲੈਂਡ, ਗਰੇਨਾਈਨ ਥੈਕ ਸਪਲੈਸ, ਬਹੁਤ
ਸਾਰੀਆਂ ਪੇਟ ਲਾਈਟਾਂ, ਓਕਸੇਟਰ ਕੇਸ, 4 ਕਾਰ

SOLD

\$1,149,000
SANDALWOOD/BRAMALEA

ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁਸ਼ਗੁਰ ਘਰ, ਜਾਂਚੋ ਕੋਨ ਨਾਲ ਪੋਟ ਕੀਤੇ ਸਾਰੇ
ਘਰ ਵਿਚ ਹਾਰਡਵਾਕ ਢਾਲੋਗ, 4 ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਬੈਂਡਰੂਮ, 2
ਮਾਸਟਰ ਨਾਲ 4 ਪੀਸ ਐਨਾਗੁਟਿਸਮ ਅਤੇ ਜਾਕ ਦੀਨ
ਕਲਾਨਟਾ ਚਿਪਨ ਕੰਸੈਪਟ ਕਿਚਨ, ਏਗੇਆ ਓਕਵਲੇਕਿਂਗ
ਕੈਕਜਾਰਡ ਕੋਂਪੋਨੇਟ ਕਾਵੀਟਿੰਗ ਕੁਮਾ, ਮੇਨ ਫਲੋਰ ਲਿਵਿੰਗ ਅਤੇ
ਕੋਲੀ ਕੁਮਾ, ਫਲੀਸਿਊਂਡ ਬੋਸਮੇਟ 2 4ਪੀ ਸੀ ਵਾਸਕੁਨਾ

Dr. Randhawa Dentistry

Your own dentist who really cares for you

We Provide the following Services:

- Dental Crowns, Veneers & Bridges
- Dental Fillings & Gum Treatment
- Root Canal (RCT), Dentures, Extraction
- Kids Dentistry
- Wisdom Tooth Surgery
- Invisalign (Invisible Braces)
- Digital X-Rays System
- Teeth Cleaning & Whitening
- Cosmetic Dental Treatment

INVISALIGN & BRACES INCLUDING CLEAR BRACES

Invisible Braces ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਦੁਰੋਂ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ

Show Your Smile More With Invisible Braces!

**Dr. Samreet Kaur
Randhawa**
General Family Dentist

New Patients welcome
Deal Directly with all Insurance Companies

NEW LOCATION

10 SQUIRE ELLIS DR, UNIT 5-6
BRAMPTON, ON L6P 4K6

(MAJOR INTERSECTION: GORE RD/MAYFIELD)

Tel : 905-794-5111

FIRST LOCATION

DENTISTRY @ BONNIE BRAES
50 CHESTERWOOD CRES, UNIT 2
BRAMPTON, ON L6Y 0Z4
(OPP. CHURCHVILLE PUBLIC SCHOOL,
JAMES POTTER / BONNIE BRAES INTERSECTION)

Tel : 905-230-9044

ਭਾਟਨਾਂ ਹੁਸ਼ ਉਧਰਨੁ ਬੁਲਾ ਹੈ ਅਤੇ 19 ਫੁੱਟ ਹੋਣਾ ਮਿਲਗਾ ਹੈ। ਹਾਰਡਵੁੱਡ ਫਲੋਰ, ਓਕ ਸਟਰੇਅਰਜ਼। ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਿਚਨ ਅਤੇ ਕੁਆਰਟਜ਼ ਕਾਊਨਟਰ ਟਾਪਾ। ਮੈਨ ਫਲੋਰ ਲਾਂਡਰੀ ਹੈ। ਵਧੇਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਜੇਗ ਐਜ਼ਲਾ ਨਾਲ 416-371-7777 ਤੋਂ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।	ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਨਵਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਚਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗਰਨਟਾਟ ਟਾਪ ਹੈ। ਪੈਂਟਰੀ ਨਾਲ ਬਰੇਕਫਾਸਟ ਏਰੀਏ। ਗਲੀਮੀਂਗ ਹਾਰਡਵੁੱਡ ਫਲੋਰ। ਬੈਡਰੂਮ ਵਿੱਚ ਲੈਮੀਨੇਟ ਫਲੋਰ। ਓਕ ਸਟੇਅਰ ਕੈਸ਼ ਮਾਸਟਰ ਬੈਡਰੂਮ 5 ਪੀਸ ਈਨਸੂਟਾ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ।
BRAMPTON	BRAMPTON
ਹਾਈਵੇ 10 / ਮੇਅਫਿਲਡ ਰੋਡ ਬਰੈਪਟਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੋਹਣਾ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਸੁਖਰਾਂ 4 ਬੈਡਰਮ ਅਤੇ 4 ਵਾਸਰੂਮ ਦਾ ਡੀਟੈਚਡ ਘਰ। ਇਨ ਗਰਾਂਡ ਸੀਵਿਮਿੰਗ ਪ੍ਰਲ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪਗ੍ਰੇਡਜ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਫਿਨੀਸ਼ਡ ਬੈਸਮੈਂਟ। ਸਾਰੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹਾਰਡਵੁੱਡ ਫਲੋਰ। ਮੈਨ ਫਲੋਰ 9 ਫੁੱਟ ਮਿਲਿੰਗ। ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਡ ਕਿਚਨ ਅਤੇ ਗਰੇਨਾਈਟ ਕਾਊਨਟਰ ਟਾਪਾ। ਮਾਸਟਰ ਬੈਡਰਮ 5 ਪੀਸ ਈਨਸੂਟਾ। ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ ਅਪਲਾਈਨੈਸ, ਅਤੇ ਬਰੇਕਫਾਸਟ ਏਰੀਆ ਪਿਛੇ ਬੈਕਯਾਰਡ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਪੂਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ।	BRAMPTON Corner End Unit 1306 sqft

ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕੋ।
ਕੋਵਿਡ-19
ਜਾਨਲੇਵਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹੋ।
ਜੀਵਨ ਬਚਾਓ।

